

Ajankohtaista SyTy! –hankkeessa syksyllä 2019

Syksyllä 2019 SyTy! –hanke suuntaa kohti pysyviä koulutus- ja tukirakenteita. Tietoa ja kokemuksia systeemisestä toimintamallista pyritään levittämään edelleen sekä lastensuojelun sisällä että myös muille toimijoille, jotka työskentelevät lasten ja perheiden kanssa. Erittäin tärkeää tässä vaiheessa on saada lastensuojelun rakenteista ja resursseista päättävä johto tietoiseksi siitä, mistä systeemisessä lastensuojelussa on kyse ja millaisia vaikutuksia toimintamallilla on jo ollut, ja miten sen odotetaan vaikuttavan pitkällä tähtäimellä.

Kouluttajakoulutukset ja systeemisen osaamisen varmistaminen

THL:n kouluttamat 60 uutta systeemisen toimintamallin kouluttajaa valmistuvat tammikuussa 2020. Kouluttajakoulutuksen viimeiset lähijaksot pidetään syyskuun alussa. Todistukset jaetaan tammikuussa, jolloin kaikki ovat ehtineet jo toteuttaa tiimikoulutuksia.

Myös vuosina 2016-2017 koulutetuista kouluttajista suurin osa on edelleen mukana alueiden koulutusten toteuttamisessa, mutta kouluttajia on myös lähtenyt muihin tehtäviin. Syksyn aikana on tärkeää tehdä suunnitelma siitä, miten uusien sosiaalityöntekijöiden kouluttaminen systeemiseen työskentelyyn turvataan jatkossa.

Uuden ajattelutavan ja toimintamallin omaksuminen edellyttää myös nyt jo koulutettujen tiimien työnohjausten ja täydennyskoulutusten organisoimista. Tiimeissä mietitään myös, millaisen perehdytyksen vaativat jo koulutettuihin tiimeihin tulevat uudet työntekijät ja kuka perehdytyksestä huolehtii. Yliopisto- ja ammattikorkeakouluverkostojen kanssa on käyty keskusteluja siitä, miten ja millä aikataululla systeemistä toimintamallia voitaisiin viedä perustutkinto-opetukseen.

Kohti pysyviä tuki- ja koordinaatorakenteita

Osassa maakunnista koulutus-, koordinaatio- ja tukirakenteiden organisoimisessa ollaan jo pidemmällä, mutta toisilla alueilla mallin levittäminen on edennyt varovaisemmin. Kysymyksiä on herättänyt paljon esimerkiksi se, miten mallin toteuttaminen on mahdollista nykyisillä, edelleen liian suurilla asiakasmäärillä. Tiimien toimintaedellytyksien luomisessa on ehdottoman tärkeää, että myös johdolla on tieto ja ymmärrys siitä, mitä systeeminen työskentely tarkoittaa ja mitä se edellyttää johtamiselta. THL:n ja Synesis Oy:n työstämää systeemisen lastensuojelun johtamismallia on pilotoitu nyt muutamien kuntien ja kuntayhtymien kanssa, ja valmis malli esitellään työpajapäivässä 9.9.2019 (aamupäivän osalta myös livestriimaus). Pilottien jälkeen kuntien ja maakuntien on mahdollista halutessaan saada jalkautuvaa apua johtamisvalmennusten toteuttamiseen.

Jotta systeeminen työskentely lastensuojelussa on mahdollista, on tietoa ja ymmärrystä toimintamallista vietävä myös muille lasten ja perheiden kanssa työskenteleville toimijoille. Yhteistyötä onkin tiivistetty eri toimijoiden kanssa ja kiinnostusta systeemiseen työskentelyyn on herännyt mm. perhekeskuskehittäjillä ja koulun toimijoilla. Lastensuojelussa alun perin avoimuuden työskentelymuodoksi kehitetty toimintamalli on luontevasti lähtenyt monin paikoin leviämään myös jälki- ja sijaishuoltoon.

Uutta tietoa ja materiaaleja tulossa

Syyskuun aikana on valmistumassa systeemisen lastensuojelun ohjelmateoria. Se julkaistaan THL-työpaperina ja on saatavilla Julkari-palvelusta. Ohjelmateoriassa kuvataan, mitä elementtejä tiimirakenteen ja tiimin toiminnan tulee sisältää, jotta voidaan puhua sellaisesta systeemisestä työskentelystä, jolla voi odottaa olevan vaikuttavuutta. Ohjelmateoria perustuu tämän hetkiseen tutkimustietoon, kokemukseen ja ymmärrykseen mallin vaikuttavuudesta. Vaikuttavuus- ja tutkimustiedon tarve on jatkossa suuri. THL jatkaa syksyn aikana toimintamallin implementoinnin seurantaan konsultoiville sosiaalityöntekijöille suunnatulla kyselytutkimuksella.

Syksyn aikana valmistuvat myös lastensuojelun systeemisen verkostoyhteistyön periaatteet, joita on valmistellut monialainen työryhmä osana LAPE-ohjelmaa.

Lisäksi valmisteilla on tutkimuskatsaus, jonka tavoitteena on kartoittaa, millaisilla mittareilla lastensuojelun asiakastason vaikuttavuutta voitaisiin seurata.

Hankkeessa tullaan tekemään kansallinen arviointi implementoinnin etenemisestä. Arviointi täydentää LAPE-ohjelman aikana koottua arviointitietoa. Arviointi perustuu keskeisesti kyselyyn, joka suunnataan toimivien systeemisten tiimien konsultoiville sosiaalityöntekijöille.

Systeeminen lastensuojelu hallitusohjelmassa

Vaikka SyTy! –hanke on päättymässä vuoden 2019 lopussa, on selvää, että systeemisen lastensuojelun levittämis- ja juurruttamistyö on vasta alkuvaiheessa. Hallitusohjelmaan on kirjattu lastensuojelun asiakasmäärien asteittainen vähentäminen kolmeenkymmeneen asiakkaaseen/sosiaalityöntekijä sekä tavoite levittää ja juurruttaa mallia edelleen.

Hallitusohjelman perusteella on odotettavissa, että lastensuojelun kehittämistyölle ja juurruttamiselle saadaan tukea jatkossakin. THL:n SyTy!-tiimi valmistelee parhaillaan ministeriön kanssa yhteistyössä ehdotusta siitä, millainen kehittämisrakenne palvelisi parhaiten kunnissa ja maakunnissa tällä hetkellä hyvässä vauhdissa olevaa kehittämistyötä kohti asiakaslähtoisempää, laadukkaampaa ja vaikuttavampaa lastensuojelua.

Tässä vielä kootusti myös muita syksyn päivämääriä:

(Tapahtumat on koottu myös [SyTy!-hankkeen verkkosivuille](#))

- 3.-4.9. Kouluttajakoulutus moduuli III: Ryhmä 1
- 17.-18.9. Kouluttajakoulutus moduuli III: Ryhmä 2
- 9.9. [Johtamisvalmennusmallin esittely](#)
- 1.-2.10. SyTy! mukana valtakunnallisilla lastensuojelupäivillä Tampereella
- 10.10. [Perhekeskusverkoston ja SyTy-hankkeen yhteinen työpaja](#)
- 22.10. SyTy!-koordinaattoreiden työpaja IV: Kohti pysyviä rakenteita
- 12.11. SyTy!-hankkeen loppuseminaari
- 13.12. Konsultoitavien sosiaalityöntekijöiden ja perheterapeuttien yhteinen työpajapäivä
- 13.1.2020 **Huom! Päivämäärä muuttunut!**
Systeemisen lastensuojelun kouluttajien täydennyskoulutus

Terveisin SyTy! –tiimi

Nanna Miettunen

projektipäällikkö
puh. 029 524 7358
sähköposti: nanna.miettunen@thl.fi

Anni Pasanen

suunnittelija
puh.029 524 7471
sähköposti: anni.pasanen@thl.fi

Päivi Petrelius

kehittämispäällikkö
puh. 029 524 7360
sähköposti:paivi.petrelius@thl.fi

Jukka Pyhäjoki

asiantuntija
puh. 029 524 7065
sähköposti: jukka.pyhajoki@thl.fi

Anne Uutela

tutkija
puh.029 524 7789
sähköposti: anne.uutela@thl.fi